

Day: _____

Date: _____

سوال نمبر 5 .

ڈاکٹر عصمت اللہ زاہد آک نقاد اے . ادب سمندر
دے حوالے نال ویروا کرو .

جواب :

تعارف :

ڈاکٹر عصمت اللہ زاہد پنجابی زبان و
ادب دے اک وڈے نقاد سن . انہاں نے اپنی کتاب
ادب سمندر دے وچ پنجابی زبان و ادب دے وڈے
شعرا دے ہونیا کرام دا ذکر کیتا اے . علام فرید ، حسین شاہ ،
بابا بلھے شاہ ، محمد میاں محمد بخش تے احمد راسی دے علاوہ
باقی کئی شاعراں دا ذکر لکھدا اے .
ڈاکٹر عصمت اللہ زاہد دا تعارف :

ڈاکٹر عصمت اللہ زاہد پنجابی زبان و ادب
تے اک مہنف ، مفلر تے نقاد سن . آپ نے اپنی تعلیم پنجاب
یونیورسٹی لیورپور بااں مکمل کیتی تے انھاں ہی پنجابی دے
پروفیسر لگے تے بعد وچ پنجابی زبان دے شعبے وچ سربراہ
دے طور تے ایٹار ہووے .
ادب سمندر دا ویروا :

ڈاکٹر عصمت اللہ زاہد نے اپنی
کتاب ادب سمندر وچ پنجابی زبان و ادب دے شعرا تے

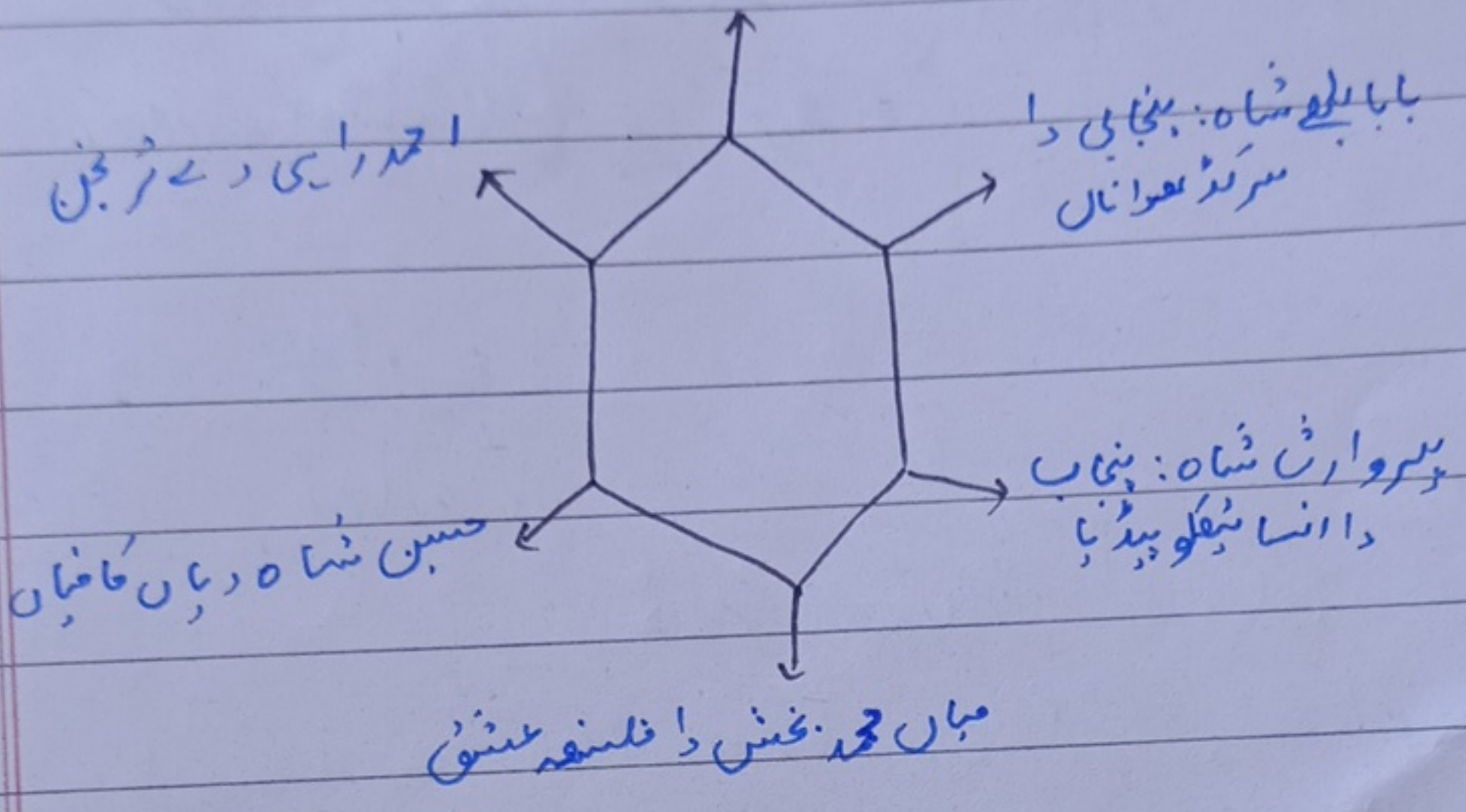
تصوف
سنو

Date: _____

Day: _____

صوفیائے کرام دا ذکر کیتا اے

غلام فرید: پنجابی دے وڈھے شاعر

1. غلام فرید: پنجابی دے وڈھے شاعر

ڈاکٹر عصمت اللہ زاید پوراں نے اپنی کتاب ادب سمند وچ لکھا اے کہ بابا غلام فرید پنجابی زبان و ادب دے وڈھے شاعرین نے بابا فرید دا کلام سارے کول نمونے دی شعل وچ محفوظ اے۔

2. بابا بلھے شاہ: پنجابی دا سرگدھواناں

ڈاکٹر عصمت اللہ زاید نے اپنی کتاب ادب سمند وچ لکھا اے کہ بابا بلھے شاہ پنجابی زبان و ادب دے اک سرگدھواناں تان میں۔ کئی صدیاں گزران دے بعد وی انہاں دا کلام سارے کول محفوظ اے تے اچ دی کئی لوکاں دے دلاں دی دکھڑ کن اے۔

دے حقونے ملے لکھن

3. پیر وارث شاہ : پنجاب دا انسا نیکلو بیڈیا

ڈاکٹر عصمت اللہ زاید نے پیر وارث

شاہ نوں پنجاب دا انسا نیکلو بیڈیا لکھا اے۔ اگر پنجاب

اپنی اہل شغل لکھو دیوے تے پیر وارث رہ جاوے تے توں وی

پنجاب اپنی اہلی حالت وچ واپس آسگدا اے۔

4. میان محمد بخش دا فلسفہ عشق :

ڈاکٹر عصمت اللہ زاید نے انسا نیکلو

ادب سمندر وچ میان محمد بخش دے عشق دے فلسفہ

رٹے وی گل کیٹی اے۔ انسا نیکلو لکھا اے کہ میان محمد بخش

دا فلسفہ بخش وحدت الوجود تے بیسی مثال محبت دے اختیار اے۔

5. شاہ حسین دین کافیاں :

ڈاکٹر عصمت اللہ زاید نے ادب سمندر

وچ شاہ حسین دین کافیاں لکھی ویرا کیٹی اے۔ کافیاں

کافی دی جمع اے جیڑا عربی لغت کئی تون تعلقا اے جس

دا مطلب اے کافی یونانیا بھیسر پیرا۔

6. احمد رایی دے شعر سخن :

ڈاکٹر عصمت اللہ زاید نے ہائی شعرا تے

صوفیانے آرام دے تال تال حمد رایی دے ترخی تے

وی گل بات کیٹی اے

مکدی گل :

مکدی گل اے مکدی ڈاکٹر عصمت

اللہ زاید اک جگہ دے تھاد نے جنہاں نے کئی شعر آرام

تے صوفیانے آرام دے ملام اُتے دیروا کیٹی اے۔

دے صوفی اُتے گل رن والی اک شمع اے۔

سوال نمبر 6 .

چنے دے اویلے دے حوالے نال فرزندہ لودھی
دی کہانی کھاری اتے بیکو لکھو .

جواب :

تعارف :

فرزندہ لودھی پنجابی زبان و ادب دی اک
مشہور فنکار ہے۔ انہاں نے اپنے کم و ج تنقید
دی اپنائی اے۔ انہاں دی اک کتاب چنے دے اویلے
مشہور لکھائی اے۔

چنے دے اویلے دے حوالے :

فرزندہ لودھی نے اپنی کتاب چنے دے اویلے
وج تنقید کھاری کہی اے۔ اس کتاب وج انہاں نے
عورتاں دے حقوق اے کہ کہی اے تے عورتاں دے
یوں دے ظلم نوں لکھیا۔ فرزندہ لودھی نے
اپنی اس کتاب وج مشہوری تے پنجابی زبان دے
کچھ مجاہد اے۔

! عورتاں دے حقوق اے گل :

فرزندہ لودھی نے اپنی کتاب چنے
دے اویلے وج عورتاں دے حقوق اے گل کہی
اے۔ انہاں نے اکھیا اے کہ عورتاں کون انہاں
دے حقیقی حقوق نوں محروم رکھیا جاندا اے۔ انہاں

نے اکھیا اے کہ عورتاں نو گھراں وچ دبا کے رکھا جاندا
اے تا کہ او بار نعل کے اپنے حقوق توں واقف ناں
ہوں تے دنیا دے گھراں دے ظلم سین۔

2. زنانیاں اُتے ہون والے ظلم :

فرزندہ لودھی نے اپنی کتاب چنے دے
اویلے وچ زنانیاں دے حقوق توں بعد زنانیاں اُتے
ہون والے ظلم اُتے دی گل کہی اے۔ فرزندہ لودھی
ہوراں دے مطابق اج دی دنیا وچ عورتاں نوں
گھراں وچ دبا کے رکھا جاندا اے۔ اج دی عورت
دنیا وچ ظلم دی جکی وچ پس ایسی اے۔

3. شہری دے دیہاتی زندگی اُتے جھات :

فرزندہ لودھی نے اپنی کتاب چنے دے
اویلے وچ عورتاں دے حقوق (اونیاں دے ہون والے
ظلم تھے دے نال نال شہری دے دیہاتی زندگی اُتے
دی جھات پائی اے۔ انہاں نے اکھیا اے کہ پس طرح
اج دی عورت اپنے حق توں محروم اے ایسی
طرح دیہات وچ سیول سائز نوں محروم سن شہری دے
لوگ ہر طرح دی سیولٹ نال فائدہ اٹھاندے ہن
حکدی گل :

حکدی گل اے کہ فرزندہ لودھی زنانیاں

دے حقوق اُتے گل رن والی اک شمع اے

سوال نمبر 7 -

میاں محمد بخش دے فلسفہ عشق نوں بحث بیٹھ
لہاؤ۔

جواب:

تعارف:

میاں محمد بخش پنجابی زبان و ادب دے
اک مشہور شاعر نے مفکر بنیں۔ انہاں نے اپنی شاعری
دے ذریعے لوکاں نوں غفلت دی نیند توں جگا یا
اے نے اپنے عشق دے فلسفے دے نال لوکاں دے
دلاں و جج اللہ نے بنیادی محبت کوں اُجاگر کر دے
بعد تصوف، و درت الوجود تے دنیا دی بے ثباتی
اُنے دی گل کیتی اے۔

میاں محمد بخش دا تعارف:

میاں محمد بخش دا نال پنجابی زبان
و ادب دے فڈھلاں شاعراں و پوں اک اے۔
میاں محمد بخش دی شاعری آج وی کئی لوکاں دے
دلاں و جج اُنے راج کر دی اے۔ میاں محمد بخش
نے اپنی شاعری دے ذریعے لوکاں دے دلاں
و جج رب سوینر اے دی پیداکیتی اُنے دسا یا دے
کہ اے دنیا فانی اے اس دنیا دے یو کے نہ رہ جانا
بلکہ اللہ کوں یاد رکھو اُنے آخرت دی فکر کرو۔

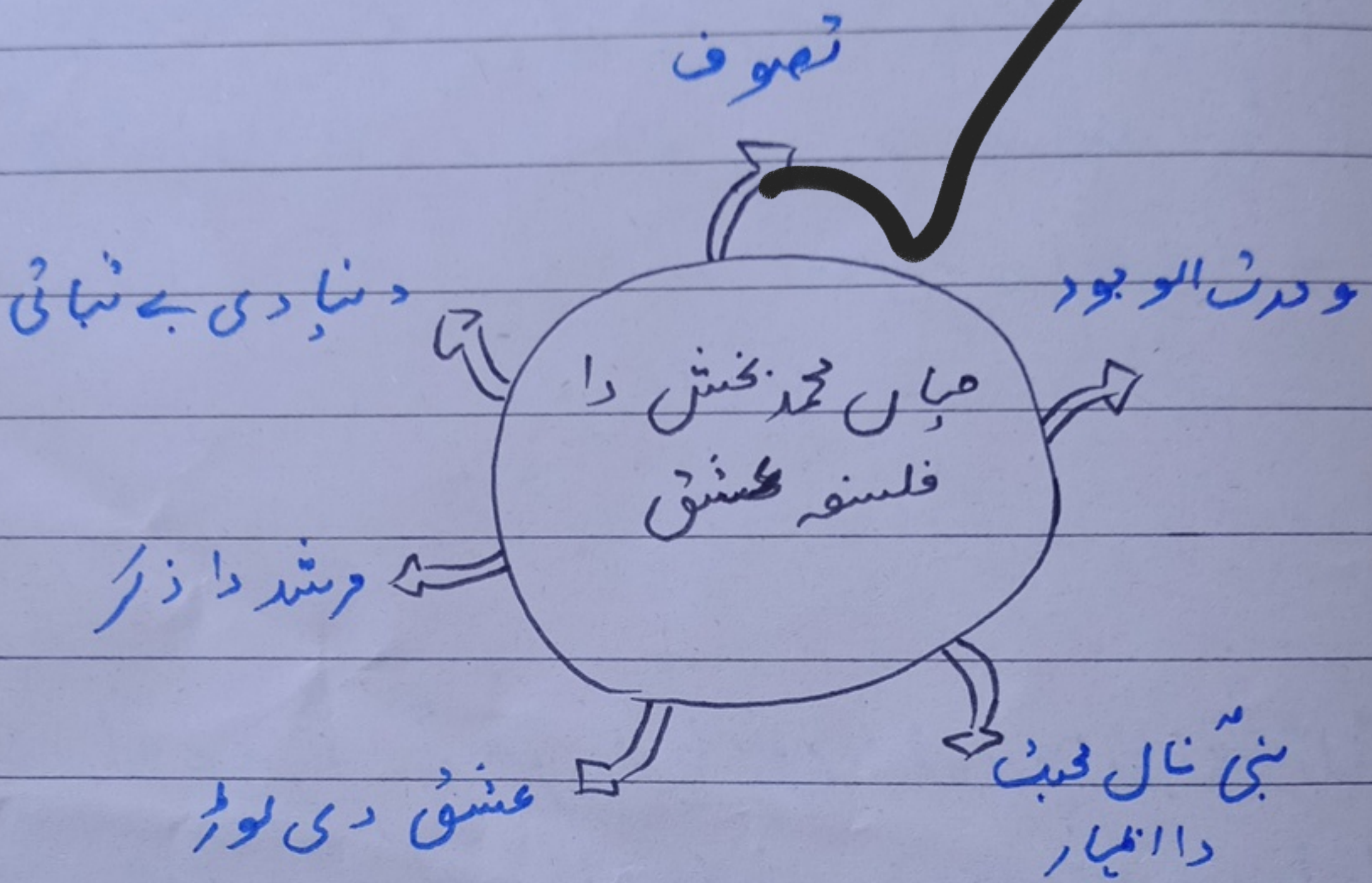
میاں محمد بخش دا فلسفہ عشق :

میاں محمد بخش دا فلسفہ عشق کئی لوکاں

لی پدایت دا ذریعہ بنیا اے۔ انہاں نے لوکاں نوں

پدایت وکھاں لی کئی درس دئے نے جنہاں وچوں کجھ

دا ذکر درج ذیل اے:

1. تصوف :

میاں محمد بخش نے اپنے عشق دے فلسفے

وچ تصوف دا ذکر کیتا اے۔ انہاں نے اکھا اے

کہ تصوف اے فوجی اے جس وچ انسان دا دل

دنیا دی آفتاباں نوں بھر جاندا اے۔ اوس دے

بعد ادکوں دنیا دی پرہیز جموٹی نکلن جاندا اے۔

2. وحدت الوجود :

میاں محمد بخش نے اپنے فلسفہ عشق

وچ تصوف نوں بعد وحدت الوجود دا ذکر کیتا اے۔

انہاں نے اکھیا اے کہ دنیا دی پر چیز رب تعالیٰ
دی ذات اُتے محیط اے۔ اللہ تعالیٰ ای اس
دنیا دے خالق تے حاکم بنی۔

3. بنی نال محبت دا اظہار :

میاں محمد بخش نے اپنے فلسفہ عشق
وج تصوف تے ورتن جوہر دے بعد بنی نال
محبت کرن دا درس دتا اے۔ انہاں نے اکھیا اے
کہ ایس دنیا دے بن دا اصل مقصد بنی بنی۔
ایس لئی اب کو راہنی کرن لئی پہلے بنی نوں راہنی نوں۔

اوہ پیرا تے میں لویا بنی، اوہ چاندی تے میں کانپن
میں دسو کس داسیا راں، اوہ دسو کس داسیا را بنی

4. مرشد دا ذکر:

میاں محمد بخش نے اپنے فلسفہ عشق

وج مرشد دا ذکر کر دی کینا اے۔ انہاں نے
اکھیا اے کہ مرشد دا یوں زندگی وج لازمی
اے۔ انہاں نے دسیا اے کہ دنیا نوں سمجھن
لئی پر دی زندگی وج مرشد دا یوں ضروری
اے۔ مرشد دے بغیر زندگی اعموری اے۔

5 . عشق دی لوڑ:

میاں محمد بخش نے فلسفہ عشق و راج
 اکھاراے کہ زندگی وی عشق دا یون وی عمر وی
 اے . انیاں دے مطابق بد ننگ بند ا دل دی جوڑ
 فی کھا بند اوس نوں دنیا دی سمجھ نئی لگدی ایس لئی
 عشق دی لوڑ ضروری اے:

عشق دی باہ بڈاں دیاں عاشق بہ سیکندے ہو
 گھوٹ کے جان جگر وچ کراہیہ تباب تپندے ہو

6 . دنیا دی بے ثباتی:

میاں محمد بخش نے فلسفہ عشق و راج دنیا
 دی بے ثباتی اُئی وی گل بات کہی اے . انیاں
 نے اکھاراے کہ اے دنیا فانی اے . دنیا و راج
 آکے دنیا دے نہ ہو کہ رہو بلکہ زندگی
 دا مقصد تلاش کرو تے رہا نوں دیکرو جس
 دی و بہ کے ایس دنیا و راج آکھے ہو.

گلدی گل:

گلدی گل اے کہ میاں محمد بخش نے اپنے
 عشق دے فلسفے دے ذریعے لوہاں نوں زندگی
 گزاراں دے درس دتے تے سبھ نوں دیلاں آب
 انیاں نے عمل کینا .

سوال نمبر ۶

عزیز نیازی نے موضوعات کے اسلوب دے حوالے نال اپنے ہم عصر شاعراں نوں وکھری شاعری کیتی اے،
ویر واکرو۔

جواب:

تعارف:

عزیز نیازی پنجابی زبان و ادب دے اک
اوجا عقلمن کھن والے شاعرین انیاں نے موضوعات
اسلوب دے حوالے نال اپنے ہم عصر شاعراں تو وکھری
شاعری کیتی اے۔ انیاں نے اپنی شاعری وچ پنجابی
زبان دے مختلف استعاریاں تے تشبیہاں دا استعمال
کر کے شاعری نوں اک وکھرا انداز دتا اے

عزیز نیازی دی شاعری دا وکھرا پن:

عزیز نیازی صاحب پوراں نے اپنی شاعری
نوں اک وکھرا پن دتا اے۔ انیاں نے اپنی شاعری
وچ استعاریاں تے تشبیہاں دے نال تنقید نگاری
وی ورتی اے۔ انیاں دیاں شاعری دیاں کئی مثنوی
تے فکری خوبیاں وی لہجہ دیاں مثنوی دیاں دے ایہی
خوبیاں دی وجہ توں اے اکھراں استعدا اے کہ انیاں
نے اسلوب دے حوالے نال اپنے ہم عصر شاعراں نوں وکھری
شاعری کیتی اے۔

استعاریاں دا ورتاؤ:

عزیز نیازی صاحب دی شاعری اپنے موضوع کے اسلوب دے حوالے نال اپنے ہم عمر شاعراں توں وکھری اے۔ ایس دی اصل وجہ اے جے کہ ایناں نے اپنی شاعری دے وچ استعاریاں دا ورتاؤ کیتا اے۔

تشبیہاں دا استعمال:

عزیز نیازی صاحب نے اپنی شاعری توں باقی شاعراں توں وکھرائی اپنی استعاریاں دے نال نئی تشبیہاں دا وی استعمال کیتا اے۔ ایس وجہ لئی ایہاں دی شاعری موضوع کے اسلوب دے حوالے نال اپنے ہم عصر شاعراں توں مختلف اے۔

تنقید نگاری:

عزیز نیازی صاحب دی شاعری موضوع دے اسلوب دے حوالے نال اپنے ہم عصر شاعراں توں مختلف ایس وجہ لئی اے کہ عزیز نیازی صاحب پوراں نے اپنے شاعری وچ تنقید نگاری دا ورتاؤ کیتا اے۔ جس دی وجہ توں ایناں دا نال پنجابی شاعری وچ اک اگے مقام رکھدا اے۔

عزیز نیازی دی شاعری دیاں فنی خوبیاں:

عزیز نیازی صاحب پوراں دی
شاعری دیاں فنی خوبیاں وی ایٹا انگ مقام رکھدی
اں۔ انہاں نے اپنی شاعری وچ ایس طرح دے
عواموں تے العاطفہ دے تے جیڑے فنی نے تے
لوکاں دے دلاں نوں بھاندے ہیں۔

عزیز نیازی دی شاعری دیاں فکری خوبیاں:

عزیز نیازی صاحب پوراں دی شاعری
وچ فکر سمجھدی اے۔ انہاں نے ایس نوں مختلف
استعارے تے تشبیہاں نال بیان کیتا اے۔ ایس
وجہ لئی اوہناں دی شاعری وکھری اے۔

فکری گل:

فکری گل اے جیڑے کہ عزیز نیازی پوراں

دی شاعری اپنی شاعرانہ فنی خوبیاں، فکری
خوبیاں، استعارے تے تشبیہاں لئی اپنے عواموں
لے اسلوب دے حوالے نال اپنے ہم عصر شاعراں
نوں وکھرا مقام رکھدی اے۔